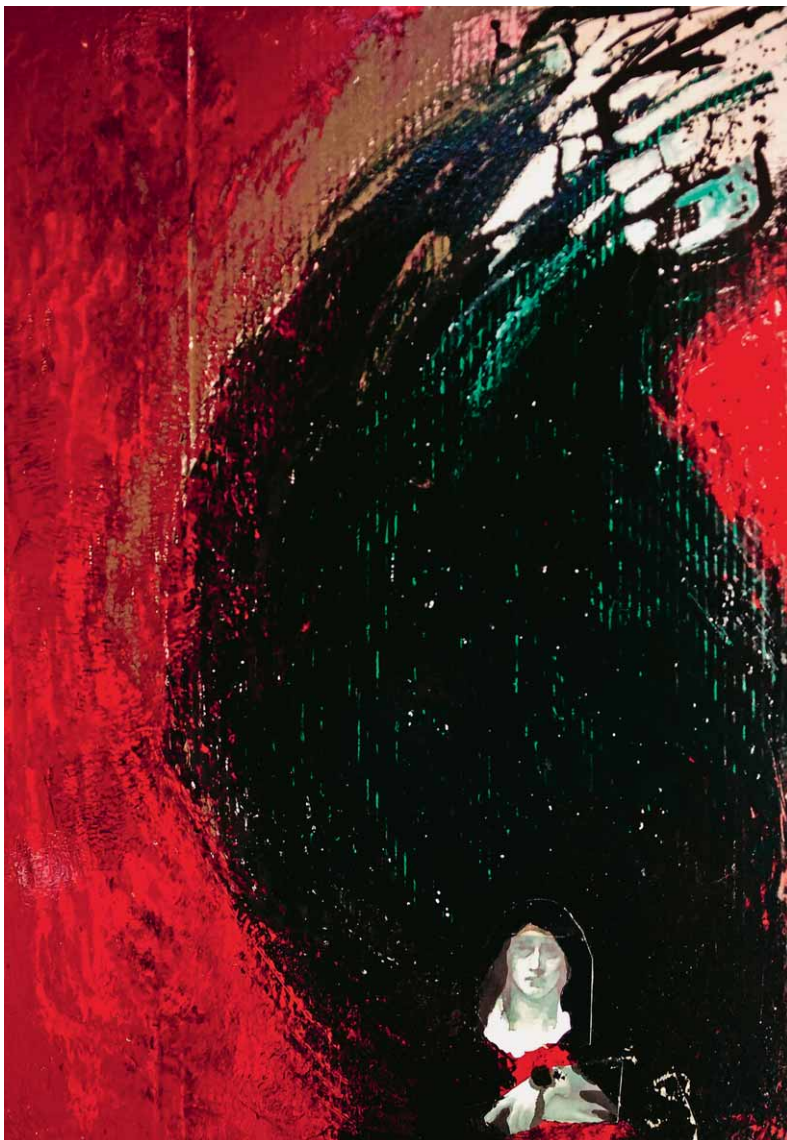

CRKVA U MALOM

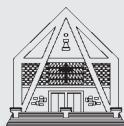
List župne zajednice Kraljice sv. Krunice – Zagreb
Godina XXXIX. – 2020. – Broj 1 (115)

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	1
BLAGDANSKE MISLI	
Marijina krunica	3
Meditacija slavnih otajstava krunice	10
VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA	
U sjeni križa tvojeg	15
U ljubavi, bez straha za život	18
Trajni đakonat: put s Crkvom kroz pustinju	20
Požutjela fotografija ili priča kakvih je mnogo	22
Crkva i kršćanske vrijednosti u Hrvatskoj danas	24
NAŠE PRIČE	
Zrnca mira	29
IZ ŽIVOTA NAŠE ŽUPE	
Planinarski duhovni put	34
Obnova redovničkih zavjeta	37
Svetkovina sv. Dominika	39
Čišćenje okoliša crkve	41
Raspored bogoslužja	42
Poziv - Pokora i molitva Dominikanske obitelji	42
NAŠI POKOJNICI	43

Naslovnica i likovna oprema:
ak. slikar Matko Antolčić

CRKVA U MALOM

Godina XXXIX.

ZAGREB, 2020.

BROJ 1 (115)

UVODNA RIJEČ

Dragi župljani i čitatelji!

Evo nas pred svetkovinom naše zaštitnice Kraljice svete krunice. Milosno listopadsko krunicarsko vrijeme ogrijat će naše duše majčinska blizina naše Odvjetnice koju kršćanski vjernički puk zaziva Braniteljicom od 250. godine poslije Krista:

*„Pod obranu se Tvoju utječemo, sveta Bogorodice.
Ne odbij nam molbe u potrebama našim,
Nego nas od svih pogibli uvijek oslobodi
Djevice slavna i blagoslovljena“.*

Ova antologijska antifona izriče čežnju ljudskog srca da svoje uporište nalazi u onoj koja je Boga začela i rodila za nas i naš spokoj u onome koji jedini može darovati mir srcu našem: „*Nemirno je srce naše Bože, dok ne počiva u tebi*“ – veli nam Sveti Augustin.

A mira nam treba. Na ovim našim zagrebačkim prostorima prolazimo kroz teškoće. Tu je, kao i drugdje po svijetu prisutna pandemija Covida-19, nažalost u našoj župi je registriran i prvi oboljeli u Republici Hrvatskoj (no, hvala Bogu i izliječen!) Druga nevolja je potres u ožujku, a treća poplavljeni prostori grada ovog ljeta. Svi smo pogođeni ovim pojavnostima na koje ne možemo puno utjecati. Uputimo poglede našeg uma,

duše i srca prema Onoj koja je suputnica i supatnica na našim stazama dopunjujući višestoljetnu molitvu našim zazivima:

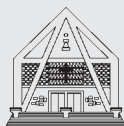
*„Gospođo naša, Posrednice naša, Zagovornice naša!
Sa svojim nas Sinom pomiri,
svojem na Sinu preporuči,
svojemu nas Sinu izruči. Amen.“*

Na tom putu neka nas nadahnjuju riječi Svetog čovjeka, Blaženog Alojzija Stepinca:

„O, kad bi se Njezina krunica marljivo i pobožno molila, u svim hrvatskim obiteljima kao obiteljska molitva svakog dana, nestalo bi brzo svih nevolja koje danas taru i muče tolike obitelji. Nema bržega puta doći k Isusu, k Bogu, nego li po Mariji, a doći k Bogu, znači doći k izvoru svake sreće ...Dao Bog da krunicu prihvati sav naš narod ove godine i da ne bude obitelji gdje se ne bi molila Krunica koja je već više puta spasila kršćanstvo. Zašto ga ne bi i sada? Moć Bogorodice se nije umanjila nimalo, a niti milosrđe Božje, kraj svih grijeha ljudskih i naroda Božjega.“

Dragi čitatelji! Neka i ovaj 115. našeg župnog lista „Crkva u malom“ pomogne svima nama u hodu vjere, nade i ljubavi!

fr. Ivan Iko Mateljan, OP

BLAGDANSKE MISLI

MARIJINA KRUNICA

Blago koje treba otkriti

Vjerujem kako u stoljećima svojega postojanja niti jedna molitva odnosno oblik pobožnosti nije izazivao toliko podijeljena mišljenja i toliko, s jedne strane, prihvaćanje, a s druge strane odbacivanje, kao što je to molitva svete krunice.

Toliko proširena i omiljena u, naizgled, svojoj jednostavnosti, a opet upravo zbog te svoje jednostavnosti i ‘monotonog’ ponavljanja, krunica je, može se reći, doista imala onakvo mjesto u pobožnosti Crkve te pojedinaca i zajednica unutar nje, kakvo je imala i Ona kojoj je molitva krunice upućena i čijom se zove, a to je Blažena Djevica Marija.

Krunica je toliko neodvojiva od Marije da i doživljava istu Marijinu ‘sudbinu’, a to je da ostaju skrovite, jednostavne i, na prvi pogled, toliko beznačajne tako da im se najviše i utječu isti takvi, po mjerilima ovoga svijeta, slabi, nemoćni, skroviti i jednostavni ljudi i žene. No, na kraju, kad ne ostane nikakva nada, one bljesnu u svom svojem sjaju i pokaže se sva njihova veličina – veličina čiji izvor nije u njima već u onome prema kome nas vode, a to je Bog.

Upravo stoga, danas je molitva krunice tu, a kao da nije, i upravo je Marija tu, ali samo je rijetki vide, i upravo je Bog tu, a za većinu kao da ga nema. U ovom svijetu ispunjenom individualcima koji u krivom shvaćanju slobode stavljaju sebe u prvi plan, žele sve sad i nemaju vremena da nađu vremena, svijetu u kojem su ljudska slava, moć i bogatstvo mjerila uspjeha, i u kojem je čovjek konačni sudac u dvojbi što je dobro, a što zlo, što izvor radosti, mira i ljubavi, upravo u takvom svijetu postavlja se

pitanje kako će se nanovo otkriti krunica kao molitva koja zahtijeva vrijeme i strpljenje, kako će se susresti Mariju koja je ponizna „službenica Božja“ i kako će se otkriti Bog koji je istinski mir, ljubav, radost i ispunjenje?

Stoga, upravo u tom svijetu katoličke ruke moraju ponovno prebirati krunicu među svojim prstima i krenuti strpljivo prema Mariji da im pokaže „blagoslovljen plod utrobe“ njene, Sina vječnoga Oca.

Cilj ovog promišljanja je pokušati ponovno ukazati na ovo skriveno blago i to kroz razmišljanje što krunica predstavlja ili bi trebala predstavljati, te iznoseći na vidjelo što su o tome blagu rekli ili napisali pape našeg doba.

Marija

Bog nas je stvorio slobodnima i poštuje našu slobodu, te u svom odnosu s čovjekom i čovječanstvom želi surađivati s tim istim čovjekom i čovječanstvom. Dolazeći pak u svijet u svom utjelovljenju morao je naći potpunu suradnju i predanje One u čijem se krilu želio nastaniti i koju je odabrao da mu bude Majkom.

„U vjeri svoje ponizne službenice Božji dar nailazi na doček koji je očekivao od početka vremena. Ona, koju je Svemogući učinio „milosti punom“ odgovara prinosom cijelog svog bića: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!“ Taj „Da“ jest kršćanska molitva: biti sva za njega jer je on sav za nas.“, kaže Katekizam Katoličke Crkve. Marija, koja se predala Bogu, postaje tako uzor i slika našeg puta i predanja Bogu, ona u čijem se krilu na njen „da“ Bog utjelovio, postaje prva od mnogih na čije će se „da“ Bog po svome Duhu nastaniti u njima. Marija, kao Majka Krista koji je Glava postaje tako i Majka njegova mističnog Tijela – Crkve.

Drugi Vatikanski sabor će reći da na taj način, „Isusova Majka, tijelom i dušom već proslavljena, kao što je na nebu slika i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti, tako i na zemlji, dok ne dođe dan Gospodnji svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe“.

Marija je tako neizostavna u nauku Crkve, u liturgiji i u pobožnostima, ona tako biva Majka Njegova i Majka naša, da bismo u konačnici svi u

Njegovu Duhu „bili jedno“. U traženju Boga, u molitvi, Marija tako postaje i uzor, i put i zagovornica, te kao što je Bog među nas u svojem utjelovljenju došao preko Marije, može se reći da i mi u svojem putu ka Bogu, u svojem „pobožanstvenjenju“, najlakše dolazimo uz Marijinu pomoć. „Po Mariji se Isusu dolazi i vraća.“, rekao je sveti Maksimilijan Kolbe.

Naravno, navedeni Sabor će reći kako „Marijina materinska uloga prema ljudima nikako ne zastire i ne umanjuje Kristovo jedino posredništvo, nego pokazuje njegovu snagu. Jer sav spasonosni utjecaj Blažene Djevice(...) izvire iz preobilja Kristovih zasluga, temelji se na njegovu posredništvu, potpuno od njega zavisi, iz njega crpe svoju snagu“.

No, upravo zato možemo ustvrditi kako pojavljivanje ili nepojavljivanje Marije u vjeri i pobožnosti mjerilo je po kojemu se može vidjeti je li potpuno prisutan i Krist.

Pobožnost prema Djevici Mariji

Uz sve navedeno o Mariji koje upućuje na njezino štovanje, „može se i mora podsjetiti na to da samo evanđelje proriče i zahtijeva štovanje Marije:“Gle, od sada će me blaženom zvati svi naraštaji“(Lk 1,48) – to je nalog Crkvi, a to što ga je Luka zapisao pretpostavlja da već u Crkvi njegova vremena postoji štovanje Marije i da ga on ubraja u zadaće Crkve svih naraštaja. Kod Luke takvo slavljenje i veličanje Marije započinje s Elizabetinim pozdravom:“Blažena ti što povjerova...”(Lk 1,45)“, napisao je na jednom mjestu papa Bendikt XVI..

Ako je molitva naše otvaranje Bogu i Božji ulazak u našu osobnu životnu stvarnost; ako je molitva naše predanje Njemu, da bi u konačnici Njegova volja postala našom voljom, jer je u tome sadržana istinska i stvarna sloboda svakog čovjeka, onda upravo zato Marija biva neizbrisiv znak našeg nastojanja i primjer onoga što i nas same jednom očekuje. Ona je prva od mnogobrojne Djece Božje i upravo stoga njoj se članovi Crkve i utječu kao svojoj Sestri i Majci. Ona je jedna od nas i upravo stoga nam je tako bliska.

„U molitvi se stoga združujemo s njom i njenim odgovorom, s njezinim „da“ Božjoj riječi. Ta molitva više i nije upravljena njoj, nego s njom

zajedno Bogu. ‘Zdravo Marijo’ je uvođenje i uključivanje u marijansko – crkvenu molitvu. I službena liturgija Crkve uvijek je – otvoreno ili skriveno, svjesno ili nesvjesno – marijanska molitva.“, kazao je poznati teolog Hans Urs von Balthasar.

Marija tako postaje ona koja nam pokazuje sina, njena molitva postaje uzor i ‘matrica’ naše molitve, a njeno predanje pokazatelj kamo smjeraju naše čežnje za predanjem. Upravo zato Marija u liturgiji, a zatim i u raznim pobožnostima, ima od početka Crkve posebno mjesto, mjesto koje joj se ne može oduzeti, a da to - kako to i sama povijest Crkve pokazuje – ne dovede do zastranjenja i otpada. Marija je prasluka i Majka Crkve i ne može se biti članom te Crkve ako nemamo Mariju za Majku.

Teolog Romano Guardini kaže kako je Mariji „vrlo rano kršćansko pouzdanje dalo ime ‘Majka’. Jer – ona je bila majka Isusova, a on je „prvorodenac među mnogom braćom“ (Rim 8,25). Zato je kršćansko srce uskoro spoznalo da ljubav kojom je Marija okruživala svoga Sina mora biti otvorena i za njegovu braću.“

I stoga se Mariji kroz stoljeća i tisućljeća kršćani utječu kao ‘Majci dobrog savjeta’ i ‘pomoćnici kršćana’, a sve da bi tako došli do Onoga koji je Izvor svega, da bi bili vođeni njegovim Duhom i hodili stazama Njegova, a i njezina Sina.

Krunica

Tradicija je prihvatila da se Majka Božja ukazala svetom Dominiku i rekla: “Ne čudite se što ste do sada imali malo plodova svoga rada. Utrošili ste ga na neplodnu zemlju, još nezalivenu rosom božanske milosti. Kad je Bog zaželio obnoviti lice zemlje počeo je šaljući joj plodonosnu rosu andeoskog pozdrava. Molite moju krunicu koja se sastoji od stotinu i pedeset Zdravo Marija i imat ćete obilnu žetvu.“

U ovim riječima i priči koji vuku podrijetlo u pučkoj predaji, otkriva se i izvor, i način i cilj djelovanja Krunice. Ona je prije svega pobožnost i molitva okrenuta Mariji, u Mariji nalazi onu kojoj se prvenstveno obraća i u kojoj onaj koji je moli pronalazi svoju sugovornicu – sugovornicu koja ga uvodi u otajstvo Krista, čovjeka i Boga, njegova utjelovljenja, smrti i proslavljenja. Krunica nas tako po Mariji uvodi u život Onoga koji jest

Život i tako preobražava nas i naše življenje te dovodi preko nas do ostvarenja Njegovog Kraljevstva u nama i među nama.

Već spomenuti teolog von Balthasar će reći - „Kršćanska molitva može doprijeti k Bogu samo putem koji nam je on sam otvorio. Inače se otisne iz svijeta u prazninu i podliježe napasti da tu prazninu smatra Bogom ili Boga kao neko ništa.“

Promatrajući krunicu u svjetlu toga lako dolazimo do zaključka kako je ona sve ono što istinska kršćanska molitva jest i treba da bude. Počinjući ispoviješću vjere, ona nas uvodi u kontemplativno razmatranje njenih istina kroz nizove Zdravo Marija u kojima s Marijom gledamo i slijedimo našeg Otkupitelja. Svaki desetak krunice počinje molitvom Gospodnjom u kojoj se obraćamo Onome od kojega smo i kojemu težimo - našem nebeskom Ocu. Svako pak otajstvo završava doksologijom u kojoj slavimo i Oca i Sina i Duha Svetoga, zatvarajući tako cjelinu, a istodobno se otvarajući tome da ono što smo razmatrali zaživi u nama samima.

„Bit krunice sastoji se u tome da se lik i sudbina Gospodinova pojave u životnom okviru njegove Majke. Molitelj razmatra o petnaest događaja iz života Gospodinova; ali ne izravno u njima samima, nego promatrajući kroz srce one koja je njemu stajala najbliže od svih ljudi.(...)Tko se na krunicu navikne, tomu ona postaje tih i skriven kraj u koji se on može povući i smiriti se; ili kao kapela kojoj su vrata za nj uvijek otvorena i u koju može unijeti što mu je na srcu.“, kaže Guardini.

Marijin i Isusov život su toliko stvarni i toliko ljudski da kroz krunicu postaju toliko bliski onome koji je moli tako da u njihovu životu, radosti i patnji življenja molitelj pronalazi svoj život i ono što mu se u životu događa te tako dobiva kršćanski – Marijin i Isusov pogled na isti. Ova molitva je, dakle, razmatranje Isusova lika i života kroz Mariju i njezin pogled, misao i osjećaje; ona na neki način naš pogled prema Kristu suobličava Marijinom, te preuzimamo ono što je Marija bila u odnosu na svoga sina i ono što je Isus bio u odnosu na svoju majku. Mi na taj način postajemo dio toga međuodnosa, uranjamo u tu međusobnu ljubav, ljubav koja je Božansko podrijetlo, koja proizlazi iz Njegovog Duha.

Što se tiče samog ambijenta i načina moljenja krunice, ona zahtijeva prebivanje u svetoj tišini i usmjerenosti prema Bogu, a do koje se dolazi sabranošću, i to sabranošću u koju se ulazi na gotovo jednostavan način

jer „krunica je utoliko važnija što za nju nije potrebna neka osobita priprava i molitelj nije prinuđen na misli za koje tog trenutka možda uopće nije kadar. On ulazi u uređeni svijet, susreće poznate slike i pronalazi puteve koji ga vode k bitnome“ kaže Guardini. Ona nas uvodi u marijansko stanje „prebiranja svih tih događaja u srcu“ (usp. Lk 2,51). Molitelj krunice biva uveden u ambijent razmatranog i u njemu boravi.

Molitelj pri tome koristi prije svega riječi evanđelja, on u svojoj molitvi Zdravo Marije združuje ono najljepše što su o Mariji rekli Nebo i zemlja – za Nebo je ona „milosti puna“ i „Gospodin je s njom“ (usp. Lk 2,28), i to je izvor njene i naše radosti, dok joj čovječanstvo na Elizabetina usta govori „blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje“ Isus (usp. Lk 2,42). Isus, kao vrhunac kojemu cijela molitva krunice teži, kao onaj o čijem se životu razmatra i kontemplira da bi se došlo do Oca i bilo prožeto Duhom Svetim. U drugom pak dijelu Zdravo Marije biva „izražena punina ljudske molbe: da nas ona svojom molitvom zagarava ‘sada i na času smrti naše’. Dakle, ne navodi se ništa određeno. Svaka čovjekova potreba je uključena i svatko vlastitu potrebu uključuje u te riječi.“, rekao je već spomenuti Guardini.

Krunica tako uvodi u život Krista i Marije naš život, ona u njihovu životu daje smisao našem, ona ga oblikuje i preobražava, te naš i njihov život postaju jedno u svjetlu Kristova života, smrti i uskrsnuća, a naša cjelokupna životna stvarnost na taj način dobiva sve jači kršćanski smisao.

Zaključak

Otkriti krunicu kao skriveno blago znači prihvatiti da smo uz to što smo djeca našeg Nebeskog oca ujedno i Marijina djeca, te slijedeći nju kroz otajstva krunice dobiti novi evanđeoski pogled na otkupiteljsko djelo njenog Sina i našeg Gospodina.

Papa Benedikt XVI. je u jednom svom nagovoru rekao da „kao što sin podiže oči prema licu svoje mame te, vidjevši je nasmiješenu ne misli više ni na strah ni na bol, tako i mi upirući pogled u Mariju, prepoznajemo u njoj „Božji smiješak“, bezgrješni odraz Božanskog svjetla.“

Upravo zato, ovo promišljanje ću zaključiti na isti način na koji je blaženi papa Ivan Pavao II. zaključio svoje apostolsko pismo „Krunica

Djevice Marije“, a to je završni dio „Molitve Kraljici svete krunice“ blaženog Bartola Longa:

*„O blažena Marijina krunice,
 slatki okove koji nas vežeš uz Boga,
 spono ljubavi koja nas sjedinjuješ s anđelima,
 tvrđavo spasenja u napadima pakla,
 sigurna luko u sveudiljnoj propasti,
 nećemo te nikada napustiti.
 Ti ćeš nam biti utjeha u času smrti.
 Tebi neka je upućen posljednji cjelov života što se gasi.
 I posljednja riječ s naših usana bit će tvoje ime,
 Kraljice krunice, Majko naša draga, Utočište grješnika,
 najuzvišenija Tješiteljice žalosnih.
 Posvuda neka si blagoslovljena, danas i uvijek,
 na zemlji i na nebu.“*

Amen

*fr. Ivan Marija Tomić, OP
 župnik*

ZAHVALE

Zahvaljujemo svima koji su svojim donacijama omogućili tiskanje ovoga broja *Crkve u malom*.

MEDITACIJA

SLAVNIH OTAJSTAVA KRUNICE

1. *Isusovo uskrsnuće od mrtvih*

Zatim reče Bog: »Evo, čovjek postade kao jedan od nas – znajući dobro i zlo! Da ne bi sada pružio ruku, ubrao sa stabla života pa pojeo i živio navijeka!« Zato ga Jahve, Bog, istjera iz vrta edenskoga da obrađuje zemlju iz koje je i uzet. Istjera, dakle, čovjeka i nastani ga istočno od vrta edenskog, pa postavi kerubine i plameni mač koji se svjetlucao – da straže nad stazom koja vodi k stablu života. (Post 3,22-24)

A na mjestu gdje je Isus bio raspjet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa. (Iv 19,41-42)

Vjerujem da smo svi doživjeli smrt nekog nama bliskog. Do jučer, ma - do nekoliko trenutaka prije, ta je osoba bila tu, pričala s nama, smiješila se, gledala nas svojim očima, a sad – besciljan pogled, ukočenost, hladnoća...

Zašto je moralo i mora biti tako?

Izgleda da svi zaboravljamo, dok tražimo raj na zemlji, da je u biti sve ovo bio raj, ali taj raj smo padom izgubili i doista nemoguće ga je vratiti. No, mi se i dalje ponašamo kao lud čovjek koji se nakon što je upao u živo blato u koje tone pokušava izvući tako što samog sebe vuče za kosu...

Nema raja ovdje... Nakon prvog pada, uslijedili su naši padovi.

No, ima nešto što ne vidimo. Poslije prvog pada, čovjek je bio istjeran iz vrta, a ulaz u vrt je zapečaćen i na njemu su postavljeni anđeli da stražare te plameni mač. Čovjek je izišavši iz raja, u biti bio zatvoren u smrtnu tamicu iz koje nije bilo izlaza. Jer, svaki izlaz iz raja jest ulaz u smrt.

Ako nisi s Bogom, sve se pretvara u smrt, sve ti postaje pakao. Svaki ti je trud muka, svaki napor uzaludan, svaka bol isprazna... Ti si mrtvac – ja sam mrtvac.

Ali, u punini vremena, kad je Onaj koji nije nikad pao, ubijen, dogodilo se nešto što je sve promijenilo. Onaj koji je nevin završio u smrti i sišao nad pakao, nije mogao ostati tu. On je razorio vrata svoga groba, i

omogućio nam ulazak u vrt. Anđeli su konačno mogli odmoriti i navijestiti – „Isus je uskrsnuo!“ . Jer vrata njegovog groba, bila su vrata koja su svima omogućila put u istinski raj... A mač boli, proba je dušu Majke boli koja je nama rodila Život.

No, pitanje za nas je – zašto mi, pokraj otvorenog groba – još uvijek ležimo u njemu?

2. *Isusovo uzašašće u nebo*

Isus im pristupi i prozbori: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.« (Mt 28,18-20)

Kada to reče, bi uzdignut njima naočigled i oblak ga ote njihovim očima. I dok su netremice gledali kako on odlazi na nebo, gle, dva čovjeka stadoše kraj njih u bijeloj odjeći i rekoše im: »Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.« (Dj 1,9-11)

Ima onih koji samo gledaju u nebo, a na zemlji niti da bi prstom makli. Od Boga očekuju da im vrati vid, a onda oči pokrivaju dlanovima ne želeći vidjeti križni put; mole ga da im vrati sluh, dok zatiskuju uši prstima da ne čuju tuđu molitvu; željni Duha, a odbijaju disati s različitim od sebe; žele Bogu prići, ne dotičući čovjeka u potrebi; žude za izvorima Žive vode, a odbijaju čašu patnje do dna ispiti...

I uz sve to ne prestaju se na neispunjene molitve žaliti...

Jesmo li među njima?

Jesmo.

No, što nam je činiti? Kako uzići na Nebo, a ostati na zemlji?

Kaže izreka – „Zemlja je most - ne gradi se kuća na mostu.“ Svaki naš korak na životnom putu jest u biti korak naprijed preko toga mosta – mosta koji ima oblik križa, mosta na čijem nas kraju čeka nasmiješeno lice i za grgljaj raširene ruke nebeskog Oca, dok nas prema Njemu vodi Duh Njegova Sina, a našeg brata, prijatelja i spasitelja – Isusa.

Isusa, koji nam je pripravoio stanove u kući svog nebeskog Oca. I stoga – nemojmo graditi ovdje propale stračare od svojih grijeha, hedonizma,

materijalizma, zemaljskih želja i prohtjeva, naprezanja za karijerom i ispraznim titulama...

Naš put treba biti građenje Kraljevstva Božjeg, a ono se gradi žrtvom ljubavi, ono se gradi naviještanjem riječju i djelima – Onoga koji nam treba biti sve – Isusa Krista. Sve što nam smeta na tom putu mora biti odbačeno...

3. Silazak Duha Svetoga

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se dignu silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti. A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nasta ona huka, strča se mnoštvo i smètê jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se(...) (Dj 2,1-7b)

Pitaš: “Kako ću doživjeti Boga?” - Odgovaram: “Moli i čezni!” ...

Neka ti svaki trenutak života bude neizreciva čežnja za Njim, a ta čežnja neka bude istinska molitva tvoga srca. Čezni za Njim više nego za zrakom koji udišeš i vodom koju piješ. Čezni za Njim kao za najvećom mogućom srećom i radosti. Čezni da budeš prožet/a Njime; čezni za jedinom istinskom i stvarnom Ljubavlju, vapi za oslobođenjem i ispražnjenjem od sebe da bi u potpunosti bio ispunjen Njime.

On je taj koji je istinska želja svih tvojih sitnih želja; istinski cilj svih tvojih traženja; istinska ljubav u svim tvojim ljubavima...

No, sve dok ne shvatiš kako bez Njega ne vrijedi živjeti i da si bez Njega već sad mrtav/a, kako ćeš osjetiti čežnju? Ta sve je oko tebe samo prah na vjetru prolaznosti i suho lišće u neprestanoj jeseni. On je taj koji oživljava i preobražava; On je i izvor i ocean; i prijatelj, i brat i Otac; On je sve i sve nadilazi... Čezni...

Pusti da te u toj čežnji Njegov Duh preobrazi u ono izvorno što si od vječnosti trebao biti...

I znaj – nema ništa gore, ništa užasnije i sotoniskije, od kršćanina koji to nije...

Jer kršćanin koji ne živi svoje kršćanstvo jest lažni svjedok, izdajnički apostol, zmija u Edenu tj. u Crkvi...

Jer onoga koji je Duhom prožet svi prepoznaju, svi čuju huk Duha u njemu, svi na njemu vide tragove Kristove muke, ali i uskrsnuća...

Teško nama, ako to na nama ne vide... Ako koketiramo sa zlim, ako se prepuštamo duhovima ovog svijeta da nas vode, ako grizemo zabranjene plodove, a u biti sebe tako glodemo...

Prepustimo se, stoga, Duhu Svetomu, čujmo njegov huk – neka nam Njegov plamen zapali srca!

4. Marijino uznesenje na Nebo

*Njegova mi je lijeva ruka pod glavom,
a desnom me grli.(...)*

Dragi moj podiže glas i govori mi:

*»Ustani, dragano moja, ljepoto moja, i dođi,
jer evo, zima je već minula,*

kiša je prošla i nestala.

Cvijeće se po zemlji ukazuje,

vrijeme pjevanja dođe

i glas se grličin čuje

u našem kraju.

Smokva je izbacila prve plodove,

vinograd, u cvatu, miriše.

Ustani, dragano moja, ljepoto moja, i dođi. «

(Pj 2, 6,10-13)

Kažu mistici da se Sin Božji tri puta rađa: prvi put u vječnosti od Oca, drugi put u tijelu od Marije, a treći put – rađa se u našem srcu kad mu to dopustimo, prepuštajući mu se.

I mi, dakle, možemo biti poput Marije. Možemo Krista nositi u svom srcu i rađati ga danas u svijetu. Mi se tako možemo brinuti o Njegovu današnjem djelovanju u svijetu preko nas.

No, da bismo to mogli, moramo poput Marije izricati neprestano „Da“, Božjoj volji za nas. Trebamo biti spremni na sav rizik koji uz to ide, s pouzdanjem da Onaj kojemu se predajemo vodi očinsku brigu o nama.

Jer, ne ćeš iskušati svoju jakost na večernjem povjetarcu već u silini oluje i ne ćeš sebe upoznati na životom ispunjenim cvjetnim livadama već u samoći pustinje... Naime, vlastitu snagu otkrivaš u borbi, a samog sebe upoznaješ upravo u samoći vlastitog bića.

Zašto? – zato što tek tad bivaš otvorena i otvoren Božjem djelovanju i tvoja snaga jest u biti Njegova....

I kad mu se tako predamo, mi prelazimo iz smrti u život, živimo u svijetu, a nismo od svijeta, postajemo ono za što smo stvoreni... Mi računamo na Boga, On računa na nas...

Mi postajemo Bogonosci u ovom svijetu... Poput Marije, živeći jednostavno, trpeći, podnoseći žegu dana, žrtvujući se, a opet bivajući radosni...

No, ne mogu toga svi razumjeti...

I da parafraziram jedan stih nekog pjesnika – I ako posrnemo, Bog nas drži – jer, kako da ne posrne onaj tko želi zemljom pronijeti nebo?

I stoga - ustrajmo!

5. Marija okrunjena za kraljicu neba i zemlje

I znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena odjevena suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda. (...)

I razgnjevi se Zmaj na Ženu pa ode i zarati se s ostatkom njezina potomstva, s onima što čuvaju Božje zapovijedi i drže svjedočanstvo Isusovo. (Otk 12,1,17)

„Po Mariji se Isusu dolazi i vraća.“, kaže sveti Josemaria Escriva. I zato nam je Marija data kao majka, stavljena kao uzor...

Ima nešto u tome da nas Marija najbolje uči poniznosti... I to ne samo primjerom, već i kroz to da stvarno mora biti nešto poniznosti u čovjeku da za zaštitu traži neuku seljanku koja je prije dvije tisuće godina živjela u najzabitijem dijelu svijeta...

Čudna je naša vjera... Marija je kraljica neba i zemlje, a u očima svijeta bila je nitko i ništa... No, upravo nam to govori o tome kako Bog doista ima mjerila koja su stvarno samo njemu znana...

A to nam pak daje i pruža nadu da i mi u svim svojim bolima i slabostima, imamo vjeru kako smo u Božjim očima vrjedniji od svega...

Jer za nas je i krv svoju prolio...

fr: Ivan Marija Tomić, OP

VJERNIČKA RAZMIŠLJANJA

U SJENI KRIŽA TVOJEG

Sve je u drvo Tvojeg križa urezano.
Život i Tvoj i moj. Prvi plač i koraci.
Prve riječi i radosti. Zanos, samoće, i ljubav.
Patnja i umor. Trud svakidašnji.
Zahvalnost i nada. Postojanje i padanje.
Hod zauvijek.
Svjetlost.
Svjetlost u nebrojenim oblacima i izričajima.
Blizina. Život i tvoj i moj.
Sve je u drvo Tvojega križa urezano.
Bez Njega svaki je rukopis nečitak.
Svaki put neprohodan.
Bez njega valovi noći uzalud traže obalu zore,
Uzalud se vraćaju pučini sunca.
Bez Njega na što će se razapeti jedra ljudske duše?
Bez Njega kako čovjek da dopre do čovjeka?
Kako da premosti sebe?
Sve je u drvo tvojega križa urezano.
Tek što se neki urezi jasnije očitavaju očima onih
koji se u njega zagledaju.
Tako u tvojemu križu svatko iščitava svoje ime, svoj lik.
U tvojem križu svatko nalazi križ po mjeri svojega srca.
Netko će ponijeti križ posve nevidljiv očima i srcima mnogih.
I tvoj će blagoslov bdjeti nad njim,
a da to gotovo svakome ostane skriveno.
Jer tvoj križ ne mjeri. TVOJ KRIŽ LJUBI.

Stjepan Lice

U svojoj beskonačnoj ljubavi stvorio si čovjeka. Na sliku svoju, stvorio si ga. U brizi za njega stvorio si prostor u kojem će čovjek stanovati. Čovjek i život. Stvorio si ljepotu šuma, voda, pašnjaka, ljepotu cvijeća. Želio si da to bude lijepo i korisno čovjeku za život. Stvorio si čitav svijet koji pripada čovjeku. A što smo mi ljudi od njega učinili? Gusti pramenovi dima viju se po našim ulicama od ranog jutra do kasno navečer. Rijeke koje su nekada imale bistru vodu, sada se pretvaraju u onečišćene vode. Ptice umiru od smoga. Ribe ugibaju u onečišćenim vodama. Cvijet se ne otvara jutrom bez sunca kojemu oblaci dima priječe da obasja polja... i tako dalje u beskonačnost... za sve je to kriv čovjek. Ti i ja. Život je dar neba. Neba koji plače na ljudskom nezahvalnošću i sudbinom. Čovjek je uzeo stvar u svoje ruke i na mjesto dobroga Boga stavio je sebe. Bog je jako, jako povrijeđen. Ovako dalje nije moglo ići. Svi smo mi znali za ovo izopačeno vrijeme, vrijeme koje ne donosi blagoslov niti mir. A onda je iznenada došla pandemija, pa s pandemijom i potres kao znak da se čovjek vrati s krivoga puta i da razmisli malo o svojem životu. Nažalost, mnogi su krenuli putem mrmljanja i negodovanja novonastale situacije ne gledajući na sebe i svoj život već upirući prst opet u Gospodina. Za sve je kriv Gospodin kao nekada, kada je naš Gospodin krenuo na križ, a njegovi apostoli od straha su se razbježali i zatvorili u svoje sobice da se i njima ne bi dogodio križ kao Gospodinu. Tako i danas u novonastaloj situaciji pritiješnjeni sa svih strana mnogi su se ljudi uplašili i zatvorili svoja srca u kućice. Ne znajući da je potrebno proći iskustvo životne kušnje i preporođenja. Nažalost, u kušnjama čovjek ima svakakve napasti. Jesmo li spremni prihvatiti sve žrtve, bez obzira na sebe? Jesmo li spremni hodati uz sjenu Gospodinovog križa? Na taj način bivamo jači nositi sav teret života do uskrsnuća. Ne zaboravimo nikada, Gospodin Isus je rekao: „Tko hoće spasiti život svoj izgubit će ga, i tko izgubi život svoj naći će ga“. Ti si Gospodine naš put, istina i život. Oprosti nam grijeha naše i smiluj nam se po velikom smilovanju svojem. Pošalji vatru Duha Svetoga na zemlju da obnovi lice zemlje. Dođi Duše Sveti. Iskorijeni svako mrmljanje protiv Tebe, a vjera, ufanje i ljubav neka postanu glavne misli vodilje prema Tebi. Obnovi u nama dar svetoga krštenja, kada smo postali djeca Božja. Kao djecu svoju i rasipne sinove primi nas natrag u svoju kuću, ne poradi nas jer to ne zaslužujemo, već poradi Tvoje beskonačne

ljubavi i dobrote. Hvala Ti Gospodine za darove Duha Svetoga koje smo primili na svetoj krizmi. Tada smo postali hram Duha Svetoga. Ulij u nas pouzdanje da smo Tvoji i da se ne plašimo ničega. Krajnji kriterij svega što radimo i živimo trebala bi biti dobrota, istina i ljepota. Upravo zato mi vjerujemo u tebe Gospodine koji si izvor dobrote, istine i ljepote. Neka vatra Tvoje ljubavi uništi sve što nas prijeći na putu prema Tebi, prema Tvojim Riječi koja je tako živa, prema svetoj crkvi. Neka naše misli budu svete misli, naša djela neka budu blagoslovljena. Neka nestane strah koji vlada ljudima, a ljudi neka se ne plaše križa. Bez križa nema Isusa i nema kršćanstva. U križu je spas, u križu je snaga.

Podaj nam milosti Gospodine da zauvijek ostanemo u sjeni Tvojem križa!

Eva Has

U LJUBAVI, BEZ STRAHA ZA ŽIVOT

Sjećanja na život koji je postojao prije nedaća koje su na svijet donijele bolest, a u naš grad i potres, su poput finog praha suhih pastela i više desetljeća starih kreda u pohabanoj kutiji, koje su unatoč arhivskoj godini proizvodnje, oživile lijepe i davne slike pretvarajući ih na hrapavom plavom papiru u novu stvarnost.

Otvaranje crkve puku izgledalo je kao povratak djetinjim radostima: vožnjama biciklom, kad nam je kosu češljao miris proljetnica i rascvjetalih krošnji trešanja i šljiva, pred kotače nam padale latice ocvalih crvenih ruža penjačica, a nakon kiše nas obgrlila gotovo knjiška rapsodija grozdova plavih glicinija. Kad smo manje ili više svjesni Božje prisutnosti, živo proživljavali smjene godišnjih doba; trčali po livadama oko župne crkve čekajući da počne vjeronauk, veselili se gradnji snježnih tunela unatoč promrzlim crvenim prstima i iščekivali duge ljetne dane koji su donosili mirise Mediterana, lubenica i pokošene trave spremljene u mekane stogove. Baršunasti i slatki plodovi crnog duda bili su nadohvat ruke, skrivajući se pod gustim zelenim listovima koji su se nadvili nad stara drvena kola parkirana točno ispod najbogatijih grana.

Premnoga su, neopisiva riječima, iskustva, različita u emociji, razumskom doživljaju i duhovnim posljedicama koja su na nas ostavila gotovo četrdeset biblijskih dana bez euharistije tijekom najvećeg, najtužnijeg i ujedno najvažnijeg korizmeno-uskrasnog vremena za svakog kršćanina. Za neke, to je bilo razdoblje tišine, promišljanja i preispitivanja srca, vaganja vjere i snage trpljenja, goleme tuge pred titrajućim ekranom na kojem je Trg Svetog Petra blistao okupan nebeskim rijekama koje kao da su izljevale same suze Stvoritelja nad nevoljnim Božjim narodom.

Neki su rastuženi osjećali ostavljenost, pustoš, neizvjesnost, gotovo fizičku bol, osvješčujući tako možda po prvi puta u životu koliko nam je svima neophodno Tijelo, živi Krist u Presvetom Oltarskom Sakramentu, koji jest ta središnja Ljubav radi koje valja na svetu misu doći na vrijeme, pripravljenog srca, skrušen i ponizan pred veličinom Tajne.

Kao što se fotografijom kruha ne možemo nahraniti, kao što ne možemo reći da smo igrali nogometnu utakmicu ako smo bili navijači, tako sam i ja bila u skupini onih koje televizijska i radijska sveta misa nije

mogla duhovno okrijepiti, niti utješiti, niti podići iz tupila u koje sam uronila. Iako, bile su to za mene vrijedne teološke minute koje su mi jasno otvorile i otkrile sav smisao i značaj Kristovih riječi (Mt 18,15-20): „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.“ Shvatila sam da su nam naši bližnji, naša obitelj, naši župljani, susjedi, zapravo najbliži upravo na Svetoj misi, kada smo zaista svi okupljeni u Božje ime, kada molimo za Hrvatsku, za svećenike, redovnike i redovnice, za duše u čistilištu, za mir ...; kada prilazimo zajedničkom stolu gdje se na svetoj gozbi živi Krist blaguje, kada ga prisutnog i stvarnog pohranimo u svoje srce u kojem za Njega plamti Ljubav.

Samo u takvoj Ljubavi možemo biti bez straha za život.

Ivana Đuras

* * * * *

PONOVNO

u neiskazivim prijanjanjima
kada je molitva
najviša i najsjajnija

u suzvučju blagosti i bliskosti
kao nježne neobičnosti
Gospini osmijesi
lebde nad mojom glavom

Ivna Talaja

TRAJNI ĐAKONAT: PUT S CRKVOM KROZ PUSTINJU

Moj Bog je Bog iznenađenja, neočekivanog, neplaniranog susreta koji mijenja usmjerenje životnog kompasa. On postaje i izvor, i put, i cilj svakog moga budućeg putovanja. Moj Bog je Bog koji me je zaveo i kome se, kao Jeremija, dadoh zavesti, Bog koji me je nadjačao i svladao me svojom ljubavlju! (usp. Jr 20,7). Moj Bog je onaj koji je ušao u moju svakodnevicu, u moj život, u moj poziv pomažući mi da prvo prepoznam, a onda i ostvarim ono što mi je namijenio. Duhovni poziv je besplatan, nezasluzeni dar, milost koje je motiv čista i nezasluzena Božja ljubav. Njegov slobodan izbor, njegova slobodna volja! Njegova je milost kao i Marija reći Bogu da! Sveti Pavao lijepo piše: „(...) *što je ludo u očima svijeta odabra Bog da postidi mudre, što je slabo u očima svijeta izabra Bog da postidi jake*“. (1 Kor 1, 26-27). Nema, kažu, krize zvanja u Crkvi, ali ima krize odaziva.

Moja je prva ljubav bila glazba, klasična gitara i koncerti. Kada je Bog zavirio u čitav taj proces rađanja koncertnog djela, ono je dobilo dublji, usuđujem se reći, ponekad i mistični smisao. Glazba je postala sredstvo koje mi je Bog darovao da bi me doveo k sebi. I više mu nije bilo dovoljno da sam mu u blizini. On je u mom srcu zapalio čežnju za još dubljim sjedinjenjem. U vrijeme dok sam vodio dječji zbor „Plamičci“ u župi sv. Petra u Zagrebu, župnik Matija Stepinac u meni prepoznaje poziv za đakona. Tada još nije bilo trajnih đakona u Nadbiskupiji. Put još nije bio niti približno jasan. Dobio sam poziv. No dug je put od prepoznavanja do ostvarenja zvanja. Putovanje uključuje zaborav, iskušenje, propitivanje i sumnju, unutarnje iskustvo nedostojnosti i vlastite nemoći, pokušaj bijega, vrijeme tišine, osluškiivanje, ali i Božju vjernost. Na putu kroz pustinju razlučivanja pratila me je majka Marija. Posvećen sam Njoj, Njezinom Srcu. Čvrsto držeći krunicu u ruci slušao sam i tražio njezinu zaštitu, njezinu blizinu, njezino vodstvo. Na putu odaziva cijela je Crkva nosila moju slabost i razumijevala je. Uska staza teološkog studija sa svim iskušenjima, đakonska formacija kao otkrivanje eklezijalnosti s druge strane, one unutarnje, skrivenije od jednostavnog pogleda, redoviti posao i nevjerojatna pomoć moje supruge u svakom aspektu ovog uspona znakovi su

bili kako duboko vjerujem, Marijine blizine i Božjeg pogleda. Svaki je ispit bio natopljen učenjem i molitvom. Nijedan nije prošao bez molitvene pripreve, bez molitve Mariji.

Na putu poziva neki ti ljudi pomažu kao svjetlila u tami. Providonosna pomoć Tomislava Markića tijekom formacije za trajne đakone pred samo ređenje, dovela me je do istinskog preispitivanja sebe, svojih motiva, perspektive. Došao sam do ruba. Da li da idem do kraja ili da se vratim? Mogu li ja nositi teret svetog reda, križ koji je skriven u trajnom đakonatu?

Na povratku kući s naše duhovne obnove, neposredno prije ređenja, a koju je predvodio otac Vjenceslav Mihetec pitam ga za savjet. Dvoumim se, nisam posve siguran. Kao da u posljednji trenutak tražim od njega da za mene donese odluku. On iskusan, zna moj boj, moju bol, moj nemir. Međutim šuti, šuti do kraja. Šuti on, a čini mi se da šuti i Bog! Odgovornost je moja. Odluka moja! Treba preći Jerihon i ući u obećanu zemlju! Kao Marija, ja trebam reći svoj da!

Na dan ređenja, 26. 12. 2011., na svetkovinu sv. Stjepana u Katedrali, kao da sam u nebu. Uzbuđen sam, ali radostan. Kardinal polaže ruke i moli! Dogodilo se! Radost, radost, radost i zahvala Majci što me je tu dovela. Tu istu večer u župi služim po prvi puta na misi kao đakon. Sav se tresem, ruke drhte, osjećam Božju blizinu, njegovu prisutnost. Jedva da se usudim disati.

Duhovni poziv je proces odrastanja i sazrijevanja u školi križa, s Crkvom, u Crkvi, s Marijom pod križem. Služiti nije lako. Biti poslužitelj traži samozataju, poniznost, a poniznost ponekad boli. Crkva je škola u kojoj se, htio ili ne, učiš poniznosti. Trajni đakonat je put kroz Crveno more vlastitog hoda pustinjom, u zajedništvu s Crkvom, hod s njom prema obećanoj zemlji neposrednog gledanja Božjeg lica. Na tom putu Bog je uvijek s Crkvom, uvijek za nju! S Crkvom je Majka. To je razlog zbog kojeg mogu reći: „Evo me, tu sam! Totus Tuus, Maria!“

Ratko Podvorac, trajni đakon

POŽUTJELA FOTOGRAFIJA ILI PRIČA KAKVIH JE MNOGO

Starinska klupa pod sjenom razgranata stabla. Mladić i djevojka sjede, gledaju se nježno i smiješe jedno drugome. Ona ima svijetlu kosu, blagih uvojaka do ramena, s ukrasnom kopčom ponad uha. U haljini je kratkih rukava, cvjetnog uzorka. Na nogama bijele čarape i niske ljetne sandale s nekoliko ukriženih remenčića.

On je prekrasan, markantan mladić, guste crne kose, u vojničkoj košulji podvrnutih rukava, s dva odličja nad lijevim džepom. Nježno gleda djevojku, smiješi joj se, grli je desnicom preko njena ramena. Njezine ruke blago su sklopljene u krilu, nešto drži u njima, ali ne razaznaje se što.

Tko je ona? Odakle je? Kako joj je ime? Je li ona njemu nešto više od nekoga s kime se možda slučajno slikao pred odlazak u odlučujuću bitku, u kojoj ne zna hoće li preživjeti i vratiti se na starinsku klupu dovršiti priču, ili neće? Hoće li ga ona čekati?

No, više nikog nema tko bi išta o tome znao. Zna se samo da je bio rat! Drugi svjetski, kasno proljeće 1945.

Ali ja ga znam. Znam mu i ime i prezime, i tko je bio, i tko su mu majka i otac, braća i sestre, i što se dogodilo.

Ivka i Mato rodili su Ružu, Jelu, Jozu, Mandu, Marka, Andriju, Ivu, Šimicu i Anu. Ako je koje djetesce između njih i umrlo, a što ćeš, Bog dao, Bog uzeo, pa fala Mu i slava! Vremena za plakanje nema. Živjeti se mora, kopati i orati se mora.

Svi su bili naklonjeni glazbi, svirala se *šargija* i sve što ima žice i što se moglo nazvati instrumentom. Znali su slikati, rezbariti drvo, izmišljati kojekakve spravice za obranu ono malo pilića od jastrebova, orlova i zmija ljutica.

A onda je sirotinjsko, ali veselo djetinjstvo i ranu mladost prekinuo krvavi rat i kojekakve vojske protutnjaše kroz kraj. Odoše sinovi i braća, svi snovi ostadoše nedosanjani. Ode i momak s požutjele fotografije. Ostade samo ta jedna fotografija i ništa više. Od čitava života ništa, ni pisma, ni košulje, ni odličja... Ništa!

Dok ovo pišem, gori *lumin* u mojoj sobi za pokoj njegovoj duši. Imao je tek dvadesetak godina kad je pao negdje u bosanskoposavskim zloko-
bnim šumama u kolovozu 1945. Tri mjeseca nakon službenog završetka
rata. Nije pao na bleiburškom polju kao tisuće njih, ali kao i da jest, jer je
jednako završio kao mnogi. Teško ranjenog dokrajčila ga je ruka jedne
drugarice kojoj se zna i ime i prezime, pa i iz kojeg je roda, koja se dugo
hvastala kako je ubila „jednog Mrvelja“! No, kako to obično biva, druga-
rica nikad nije odgovarala za počinjeni zločin. Zašto i bi kad je ona
pobjednica, osloboditeljica...

Tek nakon nekoliko dana, pod okriljem jedne mračne, duge noći, došla
je majka po ono što je ostalo od njezina sina, da ga pokupi, odvuče od
šumskih zvijeri i da mu vlastitim rukama iskopa grob. Zvuk lopate nije se
smio čuti ni pod koju cijenu jer ode glava. U groznom vihoru Ivka i Mato
četiri puta su golim rukama kopali grobove za svoju djecu. U staroj razru-
šenoj kući Ivka bi razvezala žalobnu maramu, rasplesla kose, digla drhtave
ruke, u koje se urezala krunica, prema nebesima i tužaljka bi odjekivala:
“Joj, sine moj Marko! Joj, sine moj Ivo! Joj, Šimice! Joj, Ančice moja!
Joj, djeco moja! Joj, Bože moj, Isuse moj, Gospe moja!”

Od svega ostade samo požutjela fotografija. Nikog više nema! Ni dje-
vojke plave kose u haljini cvjetnog uzorka. Hrvatski časnik Ivo Mrvelj
živi i danas u sjećanju svojih nećaka koji nose njegovo ime pa makar ih
Turci naglavačke vješali i bacali u jame golubnjače, makar ih drugovi i
drugarice zatukli, ali nikad nisu „omrvili“.

Lumin svjetluca u tami, praveći nježne sjene po zidu. Pokoj tvojoj
duši, striče Ivo!

Vjera Mrvelj

CRKVA I KRŠĆANSKE VRIJEDNOSTI U HRVATSKOJ DANAS

Dva su društvena istraživanja o Crkvi i kršćanskim vrijednostima privukla veliku pažnju u posljednje vrijeme u Hrvatskoj. Krajem prošle 2019. godine u časopisu *Društvena istraživanja* objavljen je članak „*Između distancirane crkvenosti i intenzivne osobne religioznosti: Religijske promjene u hrvatskom društvu od 1999. do 2018.*” čiji su autori Siniša Zrinščak sa zagrebačkog Pravnog fakulteta i Krunoslav Nikodem sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta, a nastalo je na temelju podataka prikupljenih anketom *Europsko istraživanje vrijednosti*, koje je u Hrvatskoj proveo interdisciplinarni tim stručnjaka u okviru projekta Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu pod vodstvom Josipa Balobana. Ovim istraživanjem ujedno je nastavljen razvoj sociologije religije, koja je u hrvatskim okvirima kao jedna od grana sociologije relativno dobro zastupljena. Brzopotezna i stereotipna interpretacija ovog istraživanja u većini hrvatskih medija upućivala je na sumrak i slom religioznosti u Hrvatskoj, a time i Katoličke crkve, uz mnoštvo zloradih komentara. Pri tome, posve je zanemareno da se radi o ozbiljnim istraživačima sociologije religije, koji su ne mali broj radova napisali i u suradnji s kolegama s katoličkih bogoslovnih fakulteta.

Drugo istraživanje, predstavljeno je u rujnu ove godine, a provedeno je u Zadarskoj nadbiskupiji među adolescentima koji većinom pohađaju vjeronauk, a na temelju njega nastao je i katehetski priručnik za katehete „*Potvrđeni za život u punini - prva godina priprave kandidata za slavlje svete Potvrde*“. Rezultate istraživanja je predstavila sestra dr. sc. Marijana Mohorić, članica Družbe Presvetog Srca Isusova - SCJ, urednica toga izdanja Zadarske nadbiskupije, na 44. katehetskom danu Zadarske nadbiskupije 5. rujna u župnoj crkvi Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru. Vijest o rezultatima ovog istraživanja preplavila je medije, sada već i s porugom – „eto vam vašeg vjeronauka“.

Rezultate prvog istraživanja ovom prilikom ćemo interpretirati putem isječaka iz intervjua koji je Siniša Zrinščak dao za HINU. Dok je 1999. više od 50 posto deklariranih katoličkih vjernika išlo barem jednom

mjesečno na misu, 2018. taj broj pada na 38 posto, iako se 80 posto građana deklarira katolicima. O tome Zrinščak kaže: „Religija se mjeri putem niza pitanja i različitih dimenzija. Imamo dimenziju crkvenosti koja se odnosi na odlaske na misu. A drugo je vlastito shvaćanje religije neovisno o vanjskoj manifestaciji. Ima još nekoliko dimenzija, ali ove dvije su ključne. Promjene su se dogodile u dimenziji crkvene religioznosti dok je broj deklariranih katolika podjednak kao i prije 20 godina. Očit je pad povjerenja u Crkvu. Tijekom 90-ih godina imali smo neuobičajeno visoke postotke ljudi koji idu u crkvu. Tada je crkva imala ulogu sveopćeg identitetskog markera hrvatskog naroda. Kroz razne društvene procese koji su uslijedili danas imamo one koji su intenzivni vjernici i one koji su distancirani u smislu crkvenosti. Svuda u svijetu prisutan je taj raskorak između osoba koje se deklariraju kao vjernici i koje idu u crkvu.“ Na pitanje Je li taj upadljivi otklon od institucionalizirane vjere specifičan za Hrvatsku?, Zrinščak kaže: „To nije specifično za Hrvatsku. Pitanje je samo koliki je raskorak između onih koji se smatraju religioznima i koji idu u crkvu. U Njemačkoj i Francuskoj se taj raskorak smanjuje jer ljudi izlaze iz Crkve, ali oni koji ostaju zaista idu na mise. Hrvatska je među europskim zemljama na 7. mjestu po postotku deklariranih vjernika. Prije nekoliko godina proveli smo istraživanje u kojem smo uspoređivali Hrvatsku sa zemljama istočne Europe – bivše Jugoslavije i postkomunističke Europe – te Italijom i Austrijom. Hrvatska je bila na 5. mjestu po religioznosti iza Poljske, Kosova, BiH i Italije... Na zadnjim su mjestima bile Mađarska i Češka.“ Odgovori na druga dva pitanja, koje ovom prilikom navodimo upućuju na potrebu novih istraživanja. O odlasku na misu i sve raširenijem stavu o vjeri u Boga i distanciranju od Crkve, Zrinščak kaže: „Ako bude padao odlazak na misu, padat će i broj ljudi koji se deklariraju kao religiozni. Nije isto jesi li katolik i jesi li religiozan. Iz doktrine Katoličke crkve ne možeš biti vjernik ako ne ideš redovito u crkvu, no činjenica je da dio ljudi vjeruje u Boga i smatra se religioznima, ali ima distancu od Crkve.“ S tim u vezi, i samo od sebe se postavlja pitanje: Čime je to crkva iznevjerila tako značajan dio građana i vjernika?, na koje Zrinščak odgovara: „Možemo samo nagađati. Nemamo jasnog odgovora jer nema istraživanja. Valjda su ljudi nezadovoljni načinom djelovanje Crkve koje je previše političko, a premalo se bavi nekim drugim društvenim pitanjima,

recimo problemima siromaštva ili nezaposlenosti. Neki vjernici nezadovoljni su učenjem Crkve o spolnim ili nekim drugim etičkim pitanjima.“

Ključne informacije o drugom istraživanju predstaviti ćemo putem priopćenja *Informativne katoličke agencije (IKA)*: „Istraživanje je provedeno on line među 750 vjeroučenika (14 do 19 godina starosti) od 15. travnja do 6. svibnja 2020., posredstvom 13 vjeroučitelja Zadarske nadbiskupije, predvođenih voditeljicom istraživanja, s. Marijanom. Upitnik od 34 pitanja putem google obrasca došao je i do srednjoškolaca izvan Zadarske nadbiskupije te ga je ispunilo njih 346 koji žive izvan Zadarske nadbiskupije.

Od ukupnog broja ispitanika (750), 512 odgovora (68%) je od osoba ženskog spola, a 238 (32%) od muškoga. Njih 89,5% deklariralo se katolicima. Više od polovice odgovora (411) pristiglo je od ispitanika koji pohađaju 1. i 2. razred srednje škole, a do njih se i htjelo doći jer su u Zadarskoj nadbiskupiji krizmanici srednjoškolci 1. i 2. razreda. Većina ispitanika pohađa katolički vjeronauk u školi (96%). Rezultate možemo smatrati relevantnima za Zadarsku nadbiskupiju, jer od ukupnog broja od 750 ispitanika, njih 404 živi na području Zadarske nadbiskupije“, rekla je s. Marijana. ...

Uz njegovu obuhvatnost po broju sudionika i pitanja, vrijednost tog istraživanja je što pruža autentičnu sliku stanja na terenu među srednjoškolcima u pripravi za krizmu. To je mladost s kojom rade vjeroučitelji u školama. Iskrenost njihovih odgovora i otvorenost pokazuje kako većina ispitanih, iako pohađaju vjeronauk u školi, o nizu životnih pitanja imaju stavove koji su u suprotnosti od Evandjelja, katoličkog i crkvenog nauka. Naime, rezultati pokazuju da većina vjeroučenika koji su se odazvali tom istraživanju, podržava spolne odnose prije braka, kontracepcijska sredstva, tzv. probu za brak, pobačaj, legalizaciju istospolnih brakova, homoseksualna iskustva, rad nedjeljom, eutanaziju, upotrebu lakih droga itd.

Ovakvi rezultati ne trebaju sablažnjavati, već su poziv na djelovanje u stvarnom životu, o čemu će zadarski nadbiskup Želimir Puljić reći: „To je naša realnost, to je naša stvarnost. To nije samo stanje djece, to je stanje njihovih roditelja, njihovih kumova, to je stanje naših župnih zajednica koje žive u svijetu kakav jest. Mi smo tu da ponudimo nešto alternativno. Crkva i vjeroučitelji trebaju nuditi odgovore. Da se trudimo naviještati

Isusovu Radosnu vijest u ovom svijetu i pred ljudima koji tragaju za istinom i srećom, ali je nekad nalaze na krivom putu i na krivi način. Zato Crkva jest tu, da ponudi preko Isusa Krista i preko svojih uvjerenih vjernika, koji znaju i u ovom vremenu pružiti razloge nade. Smisao i cilj kateheze nije samo naukovanje, prenošenje znanja, nego prenošenje iskustva u traženju Onoga koji je došao da nam ponudi istinu, put i život, a to je Isus.“ Nadbiskup Puljić je istaknuo da je istraživanje provedeno prije izrade Priručnika što je „najbolji način kako doći do toga kako mlade približiti, saznati što ih muči, što ih progoni, interesira. Priručnik je ponuda odgovora na njihove upite i traženja.“

Razlog što odgovori vjeroučenika nisu u skladu s naukom Crkve s. Marijana vidi i u tome što je izbor vjeronauka kod 58% vjeroučenika njihova osobna odluka, a ostali su upisali vjeronauk jer je to bila odluka roditelja ili su drugačije uvjetovani. O rezultatima istraživanja s. Marijana govori analitički bez nepotrebnog dramtiziranja: „Izneseni podaci govore nam o velikom izazovu s kojim bi se trebali suočiti svi koji su uključeni u procese njihova odrastanja, a to smo svi mi. Većini smeta kad nam nedostaje kršćanska autentičnost. Uvijek sam sklona obraniti mlade. Prvo, mislim da je izražavanje njihovih stavova koji nisu kršćanski, kako su pokazali rezultati o nizu životnih pitanja, odraz društva u kojem oni odrastaju. Drugo, ti su mladi ispitanici u razdoblju kad nemaju još jasno definiran identitet. Više od polovice ispitanika su bili srednjoškolci koji pohađaju 1. i 2. raz., to su adolescenti od 15 i 16 godina. Dakle, ne možemo govoriti o definitivno izgrađenim stavovima. To je pomodarstvo i tendencije, mladi vole reći, ‘To je *in*’. *In* si ako to odobravaš. Ja ih uopće ne osuđujem. Vidim u tome veliki izazov za preoblikovanje rada s njima, za otvorenu komunikaciju o tome što stav Crkve jest, što nije. Za neuzmicanje o životno važnim temama kao što su zamjensko majčinstvo koje oni odobravaju, promjena spola, legalizacija homoseksualnih brakova, eksperimenti na embrijima. To su teme za koje se trebamo pripremiti, njih uvesti u katehetske susrete, kad trebamo pozvati i druge ljude da o tome svjedoče, progovore – da onda ti mladi postupno, ne kažem da će se sve jednim programom obuhvatiti, ali inzistirati da i iza Potvrde slijedi kršćanska formacija kad se produbljuju te teme i elaboriraju stavovi koji nisu kršćanski i preoblikuju se u one koji su kršćanski.“

Samo snažne institucije poduzimaju istraživanja o sebi i svojim fenomenima, a spremne su ih i objaviti i raspraviti o istima, kako bi se u budućnosti mogli oblikovati odgovarajući programi i politike. Rezultati oba ova istraživanja koristit će Crkvi u budućem djelovanju, u trajnoj formaciji svećenika i vjeroučitelja; ali isto tako u osvještavanju roditelja kako prenositi vjeru i kršćanske vrijednosti mladima. Na kraju, rezultati ovih istraživanja su poziv na djelovanje kršćanskim intelektualcima, ali i smjernica onima koji odlučuju o javnom novcu. Kakva će nam biti vjera i prihvaćanje kršćanskih vrijednosti – ako nema vjernika i religioznosti u hrvatskom filmu, kazalištu, književnosti; ako je i vjericima najdraža ona Titova „Snađi se družu“, ako se među vjericima korupcija uopće ne percipira kao društveni problem, naročito ukoliko je vezana za „naše“ – zemljake, rodbinu, obitelj – jer samo „naša obitelj mora živjeti i u njoj treba zbrinuti i unuke“, a drugi neka idu diljem svijeta ...

Neka nam rezultati ova dva istraživanja pokažu da istinu treba tražiti, da se je ne treba bojati. Ni Crkva kao institucija, ni svećenici, a još manje laici mogu djelovati, ako nam nije poznato današnje stanje vjere i religioznosti, kako se postaviti u ovom vremenu, kako evangelizirati, kako davati odgovarajuće odgovore o kršćanskom životu.

Vladislav Hinšt

* * * * *

ZADIVLJENOST

stih
mekan i prozračan poput jutra
dođe mi svaki put
kada
u nevidljivoj šutljivoj lakoći
kretanjama neba
daljinu pretvaraš u blizinu

Ivna Talaja

NAŠE PRIČE

ZRNCA MIRA

– Čujte, ne znam kaj je vašoj majci, al čudna neka ženica... – odzvanjalo je iz slušalice toga dana. Izdvajao se on od gotovo svih dana u mom životu. – Rekla je da ne trebam više dolaziti, al da će mi platiti dogovoreno, da ne želi nikom ništa ostati dužna jer se skoro sprema na duži put... Nisam mogla tek tak otići... Kakav bi ja bila čovek!... Onda mi je zaprijetila otkazom... tako sitna ženica, a toliko energije?!... – bujica riječi visoke frekvencije majčine njegovateljice odzvanjala mi je u ušima kao da se danas dogodilo.

Sada sam se sjetno nasmiješila, prisjećajući se svih detalja. Odmanula sam od uha slušalicu mobitela da glas ne razbije moju krhost tih dana... lomljivost... Ipak, povukao me u svoje kutke jer sam i sama bila pritisnuta različitim utezima... Vrištala sam toga dana u svojoj Toyoti... Koprcala se sama sa sobom, bunila... – Opet! Što je sad smislila? Čime je sad bila nezadovoljna? Ona i njezin put?! Stalno ga spominje... pa i ja ću jednom na taj put... Oprosti mi Bože... tko zna kakva ću ja biti, ali ona jedno te isto otkad je otac otišao! Deset godina!!! – vikala sam svadalačkim tonom sama sebi.

Sjećam se kristalno bistro toga dana.

Ponekad bi me tako umorila... više nego zahtjevni šefovi na poslu... – Nitko kao njezin Toma! – O.K. i ja ga se sjećam i bio je dobar otac, ali zašto mi stavlja soli na ranu?! Naravno da moj Boris nije bio poput mog oca i ona ga nikad nije prihvatila... a kad smo se razveli... ni to nije bilo dobro... Božeeeee! Daj mi drugu kožuuuu!!!

Danas bih mogla na bilo kojem mjestu vikati: majko, volim te! Nebeska Majko, trebam te! Tada to nisam mogla... ni znala...

Vikala sam. Buntovnički. Otresito. Drsko. Emancipirano.

Gledala sam u istu prašnjavu cestu kao i onda. Samo... sad sam bila potpuno sabrana... tužna, ali snažnija, mirnija. Ponovo se sjetno nasmijem... Eto, Bože, kao da nemaš drugog posla nego da se baviš ovakvima kao što sam ja!

Ovaj makadam?! Vikendica na brežuljku ispunjena majčinim pokušajima kopiranja slavnihi impresionista, Pissarroa i Moneta. Očaravao ju je njihov odnos prema prirodi i umijeću da se njezina ljepota prenese na platno. Posebnu ljubav je gajila prema van Goghu i za njega je govorila kako je gledao prirodu kao djelo Božjih ruku... Uživala je u pogledu s brežuljka, u malom vinogradu... Koliko uspomena?!... Taj komadićak zemlje je bio majčino mjesto za molitvu. Spajala je svoj zemaljski dio s onim gore, s onim unutar sebe...

Toga dana, kojeg nikad neću zaboraviti, poslije gomile pitanja koja su mi prelijetala mislima poput ptica u sumraku, a pritom bi me svaka ključnula, trznula sam se raširivši oči... Noga mi je poletjela prema kočnici dok sam rukama čvrsto stezala volan... Duuum! glava mi je poletjela prema naprijed jer je Škoda ispred mene naglo stala.

Brzo sam spustila staklo i viknula: – Heeej, luzeru! – zapravo vikala sam u oblak prašine koji je stvorila srebrna Škoda jurnuvši s mjesta događaja. Pa naravno da me nitko nije čuo. – Budalo! – Otresito sam odrezala izlazeći iz svoje Toyote i čudeći se što se jedva vidjela ogrebotina. Nevjerojatno! Udarac je bio poprilično jak. Što se tada događalo sa mnom? Neispavanost, broj sati odrađenih daleko iznad norme, ljudi prohtjevi šefova...?! Sve zajedno... Bračni brodolom? Moja potreba za dokazivanjem, ostajanje dugo izvan radnog vremena... A onda zahtjev gospođe majke da dođem i ja takva iscrpljena na prašnjava makadam. Jer je gospođa majka tako zaželjela. – Kraljica majka! – tada sam uzvikivala. – Kraljica majka!

Kako sam bila samodostatna?! Egoistična!

Je li ona što predosjećala? Bila sam strašno bezobrazna... sad mi obrazi gore od stida... No stalno me mučilo pitanje jesam li ja nešto

predosjećala? I je li moglo biti drugačije da se nisam zadržala na poslu? Da sam više s njom pričala? Da sam...?! Kako sam se samo usudila izrugivati s tim nazivom: kraljica majka?! Je li ta moja nervoza i napetost ipak bila povezana s odlaskom na vječni put moje majke koji se odigravao nekoliko stotina metara dalje? Nemoguće! Je li toga trenu moja majka krenula ususret Isusu? Jel me ona zaštitila da ne nastradam? On?!

Prošle su tri godine, a u mojoj se glavi ipak nešto stišalo. U nutrini presložilo. O tome sam danu skoro sve ove godine razmišljala. Dolazio bi TO nemirno, bučno... svađalački nastrojeno... pa onda tiho, otključavajući misli i analizirajući ono što sam mislila da sam davno zaboravila... zadajući udarac iznova i iznova. Sada je bilo malo drugačije... kao, TO je oklijevalo, kao, bojalo se... Sad se znalo prišuljati, gotovo u papučama...

... I baš toga dana sam zaključila kako sam luda što slušam majku. Nekoliko žena je promijenila do sada. Jednoj je jako zamjerila jer je brisala prašinu po njezinim omiljenim slikama što je bilo izričito zabranjeno. Druga bi je u stopu slijedila. Njezin strah je izluđivao majku jer ako bi ne daj Bože pala, može slomiti kuk, pa onda treba u bolnicu, a na operaciji može dobiti bakteriju ili pak u bolnici od ležanja, upalu pluća iii „može se pozdravit sa životom“, tako bi rekla ta njena njegovateljica. I još bi mnogo toga rekla jer je u strahu sve ostvarivo, dijeli nas samo „zERICA“ nepažnje. Eto!

A ja imam četrdeset i osam godina, bez muža, jedno dijete. To “bez muža“ bio je veliki kamen spoticanja između mene i majke. Krivila sam je za puno toga. Tako sam mislila tada, prije tri godine, u danu što se izdvajao među svim mojim danima... hoću reći, gotovo izdvajao. Taj i onaj kad sam rodila moju Ninušku, taj je ipak bio prvi... Ninu je obožavala, ali mene?! Mene je čuvala poput kakve čuvarice lakovjernih žena i ja sam je opet okrivljavala što se nisam po drugi put udala.

Tako sam tada mislila. Krivac je bio potrebit.

Oprosti mi majko.

I još sam mislila da si razočarana mojim postupcima i time što sam ispala takva kakva jesam. Daleko od onoga što si za mene isplanirala. Točno tako: isplanirala.

Oprosti mi majko.

Pažljivo sam vozila da ne grebem auto sa strane jer su grane okolnih stabala i neošišanih ograda stršile po neravnom, uskom zemljanom putu. Uskoro stanem. Zatrubim. To je bio pozdrav majci. Nekad i sad.

Iziđem s vrećicom u kojoj su bile tenisice, a onda se predomislim. Bacim tenisice, izujem cipele i nastavim bosa, kao nekad davno... Udoh u vikendicu. – Halooo, Ima li kogaaa! – viknula sam iz navike. Tišina. Praznina... Ne zadugo. Ugledam je na terasi u crvenom odsjaju plamtećeg vinograda koji se sjedinio s nebom. Vidim je... čak i kad zatvorim oči... Sada je nasmijana i gleda me milo, prstima prebirući po krunici.

Onda... toga predvečerja... kad sam došla kod nje, ona je u dubokoj fotelji samo tijelom bila prisutna. Duh je njezin otišao na put, vjerujem, nošen vjerom i bojama, dvojac koji je spajala i voljela. Držala je u jednoj ruci krunicu, u drugoj veliki album... Kleknula sam... molila... plakala... Otvorila sam album... U njemu su se smijali naši životi... Ispod fotografija zapisivala je datume, osobe, događanja, ali i osjećaje prema meni. Nisam znala da je toliko lijepih stvari bilo...

Sada, predvečerje gotovo isto. Pogledam prema vinogradu. Sunce, veliko, okruglo i crveno polako je nestajalo obasjavajući cijeli vinograd crvenom bojom. Je li ta crvena bila zbog sunca ili zbog smeđe- crvenog lišća loze? Nije bilo berača kao na van Goghovoj slici „Crveni vinograd u Arlesu“, ali zemlja je bila kao na njegovoj slici, ljubičasta.

A ja sam bila ljubomorna jer mi se činilo da Nina više voli tebe, majko...

Šetala sam između trsova na kojima je visjelo dozrijelo grožđe. Sunce je poput najvještijeg slikara bojilo nebo. Ljepše i snažnije od van Gogha. Sjela sam poput djeteta na zemlju. Suze su mi se kotrljale niz obraze oslobađajući me svih tereta...

Otkad je nema češće dolazim u naš vinograd. Gledam nebo i pronalazim u njemu ono što je i ona pronalazila: djelo Božjih ruku i neopisivo snažnu Božju ljubav u čitavoj prirodi, u svemu stvorenom, pogotovo prema čovjeku. Naša vikendica i naš vinograd postali su za mene mjesto molitve koju sam pronašla i ponijela u hodu kroz život.

Iz džepa sam izvadila malena mamina zrnca prošnje i zahvale, kuglice ljubavi i mira. Prije ih nisam trebala. Sad su me spajali s njom i Nebeskom Majkom, istinskom i pravom Kraljicom Majkom. Tri žene. Tri svijeta.

A onda... nečije ruke su me snažno zagrlile. – Volim te! – reče mi dobro poznati glas. Moja Nina! I još me snažnije zagrlili.

Divni Bože!!! Pa ja imam četiri žene, četiri svijeta. Hvala ti!

Maja Brajko-Livaković

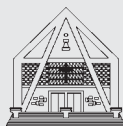
* * * * *

NEBESKA KRALJICE

volim Tvoju
brižnu budnost
kojom
osluškuješ
moje vedrine

voliš moju
nedovršenu pjesmu
jer
raznosi
kapi blaženstva
Tvoje bjeline

Ivna Talaja

IZ ŽIVOTA NAŠE ŽUPE

PLANINARSKI DUHOVNI PUT

Posebno su lijepi razgovori koji nadahnjuju i iznova potiču. Mjesecima prije neobičnih društvenih zbivanja vezanih uz *viruse* različite vrste, tijekom jednog razgovora rodila se ideja o planinarskom duhovnom putu na Sv. Geru (1178 m), najviši vrh Žumberačkog gorja.

Zaraziti ljude dobrim nije teško, pa se na ovaj poziv vrlo brzo i spontano oformila mala planinarska družina Župe Kraljice sv. krunice. Ono što nam je svima zajedničko je velika ljubav prema planinama i gorama, koje uvijek iznova zovu u svoje beskrajne prostore spoznavanja, a sve kako bismo se vratili izvoru, ishodištu - Istini.

Kao što Mak Dizdar kaže, *trebalo bi se iznova umiti i sniti u jasnim kapima zorne rose*, a sve to u malom odmaku od naših svakodnevnica, *u obilju bilja*, gdje možemo *zagrliti panične makove i mrave*.

U subotu 6. lipnja 2020. godine u 8 sati krenuli smo, nas dvanaest, ispred crkve Kraljice sv. krunice na zagrebačkoj koloniji, predvođeni fr. Domagojem Augustinom i fr. Ivanom Marijom. Plan puta, pripreme za isti i spremnost svih nas na ovaj planinarski pothvat bili su na visokoj razini.

Iako jasne vizije kako će naš dan izgledati i kojim putem ćemo se uspeti, a kojim vratiti, već na samom početku ture skrenuli smo s pravog puta. Znali smo se šaliti kako smo krenuli krivim putem. Ovaj iznimno fizički zahtjevan *krivi* put naposljetku se pokazao kao onaj ispravan, na koji smo svi bili spremni i na čijim stazama smo morali biti.

Čudesno je lijep cijeli uspon do Sv. Gere, rekla bih i istinski životan, jer raznolikosti koje se izmjenjuju putem kroz sate hoda, kao da se reflektiraju i u svima nama. Kreneš, penješ se, spuštaš se, prostireš pogled i duh

proplancima, zastaješ u blatnim puteljcima, žedaš i gladuješ, ali istovremeno proničeš u dubine Onostranog, u dijalogu s Bogom i ljudima.

Prolazeći množtvima otvorenih i zatvorenih vidika, kroz razgovor, molitvu ili tišinu, nešto malo iza 14 sati uspeli smo se na sami vrh. Tamo se nalazi slovenska vojarna, odašiljač slovenske televizije, geodetska piramida na kojoj je učvršćen žig, vidikovac i dvije crkvice posvećene, jedna posvećena sv. Geri i druga sv. Iliji. U crkvisi sv. Ilije proslavili smo misu koju je predvodio fr. Ivan Marija, uz poticajnu *planinarsku* propovijed fr. Domagoja Augustina.

Sve je bilo dostojanstveno, u svoj jednostavnosti prostora, vremena i nas ljudi pročišćenih naporima prethodnog uspona na vrh. Kratko smo se okrijepili, osunčali obraze i nasmijali gorućim srcima te polako krenuli dolje, prema Sošicama, mjestu u podnožju gorja gdje smo ostavili automobile.

Na putu doma kratko smo zastali u mjestu Pribić, nedaleko od Krašića, kako bismo razgledali malu grkokatoličku crkvicu uz cestu. Bila je to svojevrsna zahvala za ovaj dan u kojem smo se najprije obogatili onim dobrima koja nas mijenjaju na bolje, krijepe dušu i tijelo.

*Jer u životu treba iznova težiti visinama i vrhovima, ali u
jednostavnosti kruha
jednostavnosti vina*

...

*jednostavnosti srca,
jednostavnosti dobrote,
jednostavnosti pameti; slobodi kretnje,
bistrini uma, vedrini duha, pravom vidu očiju... (Tin Ujević)*

Martina Stjepandić

* * * * *

PRED MARIJINIM KIPOM

iščekujući trenutak svjetla
koji će sve promijeniti

svijeće osmišljavaju
šapat zahvalnosti
koji će uzici
u Njezinu krunu

Ivna Talaja

OBNOVA REDOVNIČKIH ZAVJETA

U petak 7. kolovoza na večernjem misnom slavlju u crkvi Kraljice sv. Krunice u Zagrebu dominikanci Bonifacije Franjo, Ilija Lešić, Saša Bukvić, Ivica Debelić, Mario Udovičić i Karlo Kvesić su pred provincijalom Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavkom Sliškovićem obnovili svoje redovničke zavjete na godinu dana.

Provincijal je u propovijedi naglasio da se nalazimo u predvečerje blagdana sv. Dominika koji je svojim životom ostvario navještaj proroka Izaije o glasonoši radosti i navjestitelju mira i spasenja, kao i poticaj sv. Pavla o propovijedanju u zgodno i nezgodno vrijeme.

Opisujući okolnosti u kojima je živio i djelovao sv. Dominik propovjednik je istaknuo kako je ljudima nedostajalo i nutarnjega i vanjskog mira. U ozračju sukoba, gladi i bolesti strah za vječno spasenje izazivao je duševni nemir koji je često odvodio i od same Crkve koja se nerijetko više brinula za ono što je zemaljsko.

Stvarane su čak paralelne i njoj oprečne strukture, koje su autentičnim življenjem ali i nudenjem konačnih odgovora privlačile mase. Dominik se nije obraćao strukturama niti se trudio oko njihova uništenja, nego je u svakom pojedincu prepoznavao osobu željnu mira, sreće i sigurnosti te joj nudio radost i slobodu evanđelja.

Evanđelje nije zakon koji se nameće zajednici, nego put oslobođenja koji je ponuđen pojedincu na slobodno prihvaćanje. Tako je Dominik ostavio primjer da u drugima i drugačijima prepoznamo ljudska biće sa svojim potrebama, željama i osjećajima.

Čak i onome tko je nasuprot nama po načinu života, vjerovanja i djelovanja treba prepoznati čovjeka kojega netko voli i tko je nekome blizak, osobu koja je dijete Božje te je Bogu dragocjena. Tako se stvara i vanjsko ozračje mira i pojedinačni nutarnji mir. Onda je moguće uspostaviti i dijalog koji dovodi do istine koja se u slobodi prihvaća i živi.

Takav navještaj Isus je ostavio za zadaću svojoj Crkvi. Evanđeoski ulomak izabran za ovo slavlje govori o radnicima koje šalje u žetvu. Provincijal je potaknuo braću koja polažu zavjete da budu vrijedni radnici na njivi Gospodnjoj.

Osvrćući se na privremenost njihovih zavjeta istaknuo je kako je privremenost na ovome svijetu jedina konstanta, ali da upravo preko privremenih odluka i djela oblikujemo ono što nas prati na putu prema vječnosti.

U tom je smislu oslobađajuća svijest da ni jedna pogreška ne mora biti fatalna, ali i poziv na odgovornost jer ni jedna dobra odluka nije zaštićena od promjene i pogreške. Znakovito je da Isus učenike šalje po dvojicu kako bi jedni drugima bili podrška i korektiv, ali i da njihovo propovijedanje ne bude samo riječima nego i svjedočanstvom života.

U življenju zavjeta redovnici su također jedni drugima podrška i korektiv, a njihovo prakticiranje svjedočanstvo je svijetu kako se u privremenosti mogu slobodno živjeti vrijednosti vječnosti.

Provincijal je zazvao Božje milosrđe i zagovor sv. o. Dominika na braću koja polažu zavjete kako bi mogli živjeti te po uzoru na sv. Utemeljitelja te biti glasonoše radosti i navjestitelji mira i spasenje u zgodno i nezgodno vrijeme.

SVETKOVINA SV. DOMINIKA

U samostanskoj i župnoj crkvi Kraljice sv. krunice u Zagrebu svečano je proslavljena svetkovina svetog oca Dominika. U skladu s višestoljetnom tradicijom euharistijsko misno slavlje predvodili su braća franjevci.

Na početku misnog slavlja prior dominikanskog samostana fr. Ivan Iko Mateljan pozdravio je braću franjevce - fra Zdravka Lazića, OFM, gvardijana Samostana sv. Franje na Kaptolu i predvoditelja misnog slavlja, te petoricu franjevačkih studenata.

U nadahutoj homiliji fra Zdravko je rekao da danas želimo Gospodinu zahvaliti na daru sv. Dominika, Božjeg čovjeka koji je svojim životom obilježio jedno povijesno razdoblje i čiji duhovni sinovi i danas nastavljaju djelo svojeg utemeljitelja.

U desetljećima i stoljećima koja su slijedila Red propovjednika dao je Crkvi i svijetu velike teologe, poput sv. Alberta Velikog i sv. Tome Akvinskog, koji su ostavili neizbrisiv trag u raspravama između kršćanstva i izazova tadašnjeg vremena, pri čemu su dominikanci postali jedna od velikih sila intelektualne i duhovne obnove Crkve.

Vjerni svojem utemeljitelju dominikanci su mnogo učinili i za širenje i produbljivanje vjere, a to čine i danas, i to posebno promicanjem pobožnosti krunice, koju mnogi katolici vole i koja je svojevrsna škola vjere i pobožnosti. Sv. Dominik je također crpio nadahnuće na izvorima euharistije koja svjedoči da je izvor snage u darivanju, a otajstvo novog života u umiranju.

U zaključku svoje homilije fra Zdravko je pozvao okupljene vjernike da slijede sv. Dominika u njegovu duhovnom siromaštvu i posvemašnjoj ovisnosti o Isusu Kristu, kako bi svakodnevno rasli u svojoj vjeri i životom je svjedočili.

* * * * *

GOSPA

plahovita Prisutnost
u blistavoj bjelini
razmjenjuje poglede s vječnošću

krotka Svjetlost
svojim imenom
dariva moje stihove

Ivna Talaja

ČIŠĆENJE OKOLIŠA CRKVE

Sestre Ljubica, Nada i ja odlučile smo poslije uređenja crkve ići van počistiti dvorište. Lijepi jesenski dan i hrpa suhog lišća kojeg vjetar kovitla oko crkve vraćaju me u djetinjstvo. Kao djeca skupljali smo *šušanj* (suhog lišće) i nosili ga u *pojatu* (štalu) gdje ga je mama stavljala ispod životinja za prostirku. Ja sam zezala malog susjeda da je to „tepih“ za krave. Igrali smo se i skakali po tim hrpama lišća.

Sestra Nada tovari u kolica skupljene hrpe a ja i sestra Ljubica prikupljamo. Stiže đakon Ratko i uskače na pripomoć. Preuzima od sestre Nade kolica i vozi lišće na hrpu za odvoz. Naš dragi pater Mato šeta oko crkve, po sunčanoj strani i gleda što bi on rekao tko se to „mota“ oko crkve. Ali neka, dao dragi Bog da nas se sve više „mota“ oko crkve.

To je zaista lijepa gesta, malo rasonode a prostor biva lijepo ureden. Posebno za ovu nedjelju kada se u našoj župi dijeli sakrament Prve Svete Pričesti. Mogli bi to češće i organizirati, naravno uz druženja samo da nam što prije prođe ovo čudno vrijeme.

Neka nam u tome pomognu zazivi našoj majci Kraljici Svete krunice i svetom Dominiku!

Marinka Kisić

POZIV POKORA I MOLITVA DOMINIKANSKE OBITELJI

Učitelj Reda, fr. Gerard Francisco Timoner III., uputio je poziv cijeloj Dominikanskoj obitelji da izvrši „trodnevlje pokore“, i to 4. – 6. listopada 2020. Od svake se zajednice traži da odredi vlastiti oblik zajedničke pokore.

Na blagdan Kraljice svete Krunice, 7. listopada 2020., Dominikanska obitelj pozvana je moliti slavna otajstva Krunice u 20:00, po mogućnosti uz prijenos uživo.

„Ove dane pokore i molitve prinosimo Bogu za ove nakane: za umrle tijekom pandemije; za nakane njihovih ožalošćenih obitelji; za one koji i dalje pate od posljedica pandemije te za one koji rade na ublažavanju njihovih patnji“.

fr. Gerard Timoner, OP.

Raspored bogoslužja

Svete mise nedjeljom:

7, 8.30, 10, 11.30 i 19 sati.

Svete mise radnim danom:

7 i 19 sati

18.30 sati – molitva krunice

Krštenja:

- subotom u 12 sati

- prijava krštenja u župnom uredu
mjesec dana unaprijed

Vjenčanja:

- subotom ili prema dogovoru

- mladenci, prijavite svoje
vjenčanje u župnom uredu.

Posjeti bolesnicima za sakramente:

- prema dogovoru

Ispovijedi:

- nedjeljom: prije mise

- radnim danom: 18.30 – 18.55 sati

Klanjanje pred Presvetim Olt. Sakramentom

- četvrtkom u 18 sati

NAŠI POKOJNICI

SIJEČANJ / VELJAČA 2020.

Andrija Markić, Branko Butković, Božica Miklić, Ksenija Knežević, Željko Jelačić, Josip Bahlen, Dragica Levačić, Boris Franjković, Niko Ratkić, Ljubica Molnar, Ivan Gracin, Branko Ivetić, Branka Kralj, Sanda Papec, Marija Turković, Višnja Kajba, Vladimir Šaš, Katarina Jakopić, Kata Maglajić, Živko Uglešić, Zlatko Petković, Marijan Belović, Josip Corelj

OŽUJAK / TRAVANJ 2020.

Anđelina Rudan, Ivan Perica, Štefica Vucić – Krivić, Mijo Bošnjak, Karlo Blagus, Stanko Rotkvić, Dražen Jelušić, Adela Grulich Maričić, Ljubica Vojnović, Jerko Crnogorac, Goran Matić, Igor Ivanjoš, Nevenka Krkač, Antun Jeličić, Dunja Sekelj

SVIBANJ / LIPANJ 2020.

Zora Somek, Ninoslav Brnčić, Božena Lazarin, Kata Puljak, Paolo Albl, Josip Grassi, Borislav Jerić, Miško Budja, Marija Jurinec, Marija Sarić, Božica Antić, Damir Sremić, Mato Mešin, Đurđica Weiss, Miroslav Verson, Ivan Gojević, Josip Škalec, Dobroslava Marinčić

SRPANJ / KOLOVOZ 2020

Anka Cvrtila, Božena Mimica, Boris Guttmann, Jasna Trepov, Marija Jovanović, Zvonimir Iveković, Ljubomir Gudelj, Robert Jurčec, Miloš Knežić, Damir Kos Kegljević, Marija Beuchat, Đurđica Nanka, Dragec Žibrat, Ivan Vukelić, Rajko Dujmić, Ljerka Jagić, Anton Štajcar, Marija Dunaj, Katarina Pavelić, Nada Antić, Nikola Belinić, Josip Švaner, Marija Kapović, Ivan Simonić, Petar Krivošić

RUJAN 2020

Ivan Ereiz, Marija Švigir Jevtić, Bibijana Ljubić, Barbara Lacmanović, Milan Kuna, Vlatko Krpan, Kata Pavliš Figurić

*****

Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih, i blistat će se na tebi Krist.
(Ef 5, 14)

Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Tel.: 01/2392 555, fax 01/ 2392 587

Uredovno vrijeme:
ponedjeljak – petak: 10 – 12 i od 16 – 18 sati
subota: 10 – 12

Izdaje: Župni ured Kraljice svete Krunice
Zagreb, Kontakova 1
Urednici: fr. Ivan Iko Mateljan i fr. Domagoj Augustin Polanščak

Župni list izlazi tri puta godišnje
(Božić, Uskrs i Kraljica sv. Krunice)

